

Budsjett 2019 og økonomiplan 2020-2022. Saksordfører: Niclas Tokerud

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
	Eldreråd	
	Rådet for funksjonshemmede	
90/18	Formannskapet	21.11.2018
	Kommunestyret	

Saksopplysninger/vurderinger

Budsjett for 2019 er bindende, mens den er veiledende for årene 2020-2022. Vedtatt økonomiplan er bindende for 2018 og veiledende for resten av økonomiplanperioden. Økonomiplanen er bygget på samme lest som i 2018, men det er lagt ennå sterkere vekt på de 3 siste årene i perioden. Dette for å gi seksjonene en forutsigbarhet for den økonomiske utviklingen de neste årene og for å ha et langsiktig perspektiv med henblikk på å skape rom for et budsjettmessig overskudd.

De 2 hovedprinsippene og 4 strategiene for utvikling av tjenestene videreføres i 2019.

Hovedprinsipper

- Medvirkning gjennom visjonen "Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker" og
- Arbeid mot utenforskap gjennom "Helt innafor"-paraplyen.

Strategier

- 1) Ett lag for god oppvekst
- 2) Sammen om hverdagsmestring
- 3) Livskraftige steder
- 4) Medarbeidere som mestrer

Viktige veivalg og ambisjonsnivå uttrykkes gjennom valget av strategiske måleindikatorer. Det er gjort mindre endringer sammenlignet med 2018.

Rammebetingelser

Regjeringens forslag til statsbudsjett legger opp til en nullvekst i frie inntekter for kommunesektoren. Veksten i frie inntekter spises opp av demografi, pensjon og statlige satsninger innenfor de frie inntektene.

For 2019 er det anslått en pris- og lønnsvekst på 2,8 %, herav en lønnsvekst på 3,25 %. I rådmannens forslag til budsjett for 2019 er alle seksjoner kompensert i henhold til dette.

Veksten i frie inntekter fra 2018 er beregnet til 3,8 %. Dette er en sterkere vekst enn landsgjennomsnittet, men henger i stor grad sammen med befolkningsveksten i Øvre Eiker kommune. Med befolkningsveksten kommer det økte inntekter, men potensielt også høyere kostnader. En av de langsiktige strategiene for å skape en bærekraftig økonomi er å legge opp til at kostnadsveksten i årene fremover skal ligge under inntektsveksten. I budsjett for 2019 har Øvre Eiker kommune et veksttilskudd

på 2,4 millioner kroner som skal kompensere for høy befolkningsvekst og at befolkningsvekst gir uttelling i inntektssystemet først ett år etter at den har skjedd.

Finansieringsordningen for ressurskrevende tjenester er i statsbudsjettet foreslått svekket for 2018 og gir også lavere inntekter i 2019. For Øvre Eiker kommune medfører den svekkede ordningen om lag 1,5 millioner kroner i lavere refusjonsinntekter.

Statlig finansiering av økt lærertetthet i grunnskolen er fullfinansiert. Innføring av pedagognorm og bemanningsnorm i barnehagene er ikke fullfinansiert og i 2019 og 2020 foreslås dette finansiert fra fond, mens det er innarbeidet i driftsbudsjettet fra 2021.

Behovet for mottak, bosetting og integrering av flyktninger er sterkt avtagende og dette gjenspeiles også i inntektene knyttet til flyktningsstilskudd. Fra 2018 til 2019 er det forventet en nedgang i disse inntektene med 7,5 millioner kroner.

Utbytte fra Øvre Eiker Energi er budsjettert med 2,0 millioner kroner i 2019 og 5 millioner kroner i hvert av de siste årene i økonomiplanperioden.

Det er budsjettert med en gjennomsnittlig rente på investeringslån på 2,6 % i perioden.

Driftsbudsjett

Driftsbudsjettet for 2019 legges frem i balanse. For å kunne ha en økonomisk bærekraft som gir rom for delvis egenfinansiering av investeringer burde det vært et netto driftsresultat på 1,75-2,0 %. Rådmannen vil bruke 2019 til å finne dette handlingsrommet og legge det frem for kommunestyret i forbindelse med budsjett 2020.

I budsjett for 2019 foreslås det å benytte 3,725 millioner kroner fra fond til å dekke "prosjekt sykefravær", "prosjekt eierskap" og pedagog- og bemanningsnorm i barnehagene.

I driftsbudsjettet for 2019 er det ikke lagt inn noen generelle kutt for seksjonene. Rådmannens vurdering av såkalte "ostehøvelkutt" er at de potensielt slår svært skjevt ut i organisasjonen, de gjør noe med budsjett disiplinen over tid og det er fortsatt seksjoner som har det krevende med å tilpasse seg rammekuttet for 2018. Rådmannen foreslår derfor spesifikke kutt, som er identifisert i hver seksjon.

I økonomiplanperioden er det innarbeidet demografikostnader med om lag 70 millioner kroner, mens den beregnede veksten i frie inntekter for samme periode er på 53 millioner kroner. For økonomiplanperioden er det med andre ord et salderingsbehov på 17 millioner kroner.

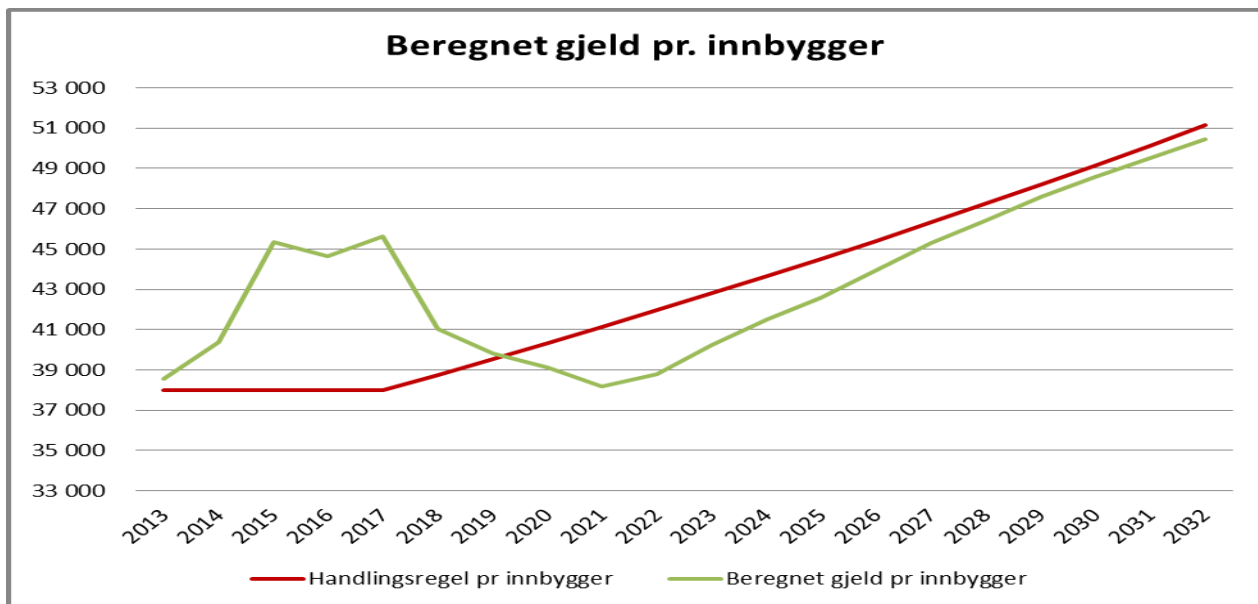
Investeringsbudsjettet

Rådmann foreslår 50 millioner kr. til vann- og avløpsinvesteringer og netto 39 millioner kroner til øvrige investeringer. Tilsvarende beløp foreslår finansiert ved låneopptak.

I tillegg foreslår rådmann en Startlånsramme på 15 mill.kr.

Rådmannen har synliggjort behovet for investeringer i skoler- og barnehager med å legge inn til sammen 45 millioner i 2021 og 2022. For å gjøre de nødvendige investeringer i kommunale bygg er kommunen avhengig av andre finansieringskilder i tillegg til lån.

I forhold til frie inntekter er gjeldsnivået høyt og rådmannen er bekymret for at stigende renteutgifter skal føre til en ytterligere tilstramning av driftsbudsjettet.

Investeringsbudsjettet for perioden 2019-2022 medfører at beregnet gjeld pr. innbygger vil ligge noe under handlingsregelens maksimale nivå. Dette er dog nødvendig fordi alle tilgjengelige midler er fordelt i driftsbudsjettet og det kun er lån som er finansieringskilde.

Øvre Eiker kommune har tatt over dammene som ikke er en del av kraftproduksjon fra Øvre Eiker Energi. I PS 99/18 vedtok kommunestyret at det i forbindelse med budsjett 2019 skulle legges frem forslag til finansiering og gjennomføring av prosjektet "Hoensvannsløken". Kostnadsanslaget i saken for den prioriterte løsningen med "bygging av ny demning nedstrøms" ble anslått til å koste 8 millioner kroner. Til forprosjektering ble det avsatt kr. 400.000,-. Forprosjektering er ikke ferdigstilt og rådmannen vil i 1. tertialmelding 2019 legge frem forslag til gjennomføring og finansiering av prosjektet, samt kostnadsfordeling mellom Øvre Eiker Energi og kommunen.

Gebyrer og betalingssatser 2019

Gebyrer og betalingssatser økes som hovedprinsipp med kommunal deflator, som i 2019 er beregnet til 2,8 %. Selvkostområdene (VA, plan og bygg, oppmåling) justerer gebyrene slik at selvkostfondene skal holde seg innenfor lovlig nivå og med henblikk på minst mulig variasjoner fra år til år.

For 2019 og 2020 foreslår rådmannen at brukerbetaling for SFO økes med kr. 250,- pr. måned utover kommunal deflator. SFO er en pålagt kommunal tjeneste, men forutsettes av staten at den er brukerfinansiert. Rådmannens forslag innebærer at SFO i løpet av 2020 vil drives til tilnærmet selvkost. Øvre Eiker vil da ha brukerbetaling på linje med våre nabokommuner.

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet at satsene for oppholdsbetaling i barnehagene økes mer enn kommunal deflator og rådmannen foreslår at Øvre Eiker kommune følger de maksimale satsene som staten angir.

Budsjettreglementet

Det er ikke gjort endringer i budsjettreglementet fra 2018 til 2019.

Vedlegg

- 1 Økonomiplan 2019-2022
- 2 Gebyrer og betalingssatser 2019
- 3 Sammenligning gebyrer 2018-2019
- 4 Statsbudsjettet 2019 - Brev fra fylkesmannen
- 5 Øvre Eiker Kirkelige Fellesråd - innspill budsjett 2019

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Rådmannens anbefaling

1. Rådmannens forslag til *Økonomiplan 2019-2022, Satsingsområder, mål og tiltak for 2019* vedtas.
2. Skatt skrives ut med maksimal sats på 11,55 %.
3. Frie disponible inntekter budsjetteres med kr. 1.052.245.000,-.
4. Bruk av ubundne avsetninger kr. 3.725.000,-.
5. Utbytte fra Øvre Eiker Energi AS fastsettes til kr. 2.000.000,-.
6. Låneopptak
  - a) Kr. 50.000.000,- til investeringer innenfor selvkostområdet vann- og avløp
  - b) Kr. 46.800.000,- til øvrige investeringer.
  - c) Kr. 15.000.000,- til startlån.
7. Gebyrer og betalingssatser 2019 vedtas som angitt i heftet "gebyrer og betalingssatser 2019".
  - a) Ved endring av maksimale satser som følge av endring i statsbudsjettet gis rådmannen myndighet til å endre i tråd med dette.
8. Følgende områder vedtas dekket 100 % av gebyrinntekter
  - a) Vann- og avløp
  - b) Byggesak
  - c) Oppmåling
9. Tilskudd/eierbidrag
  - a) Øvre Eiker Kirkelige Fellesråd kr. 8.940.000,-
  - b) Buskerud Kommunerevisjon IKS kr. 971.000,-
  - c) Kontrollutvalgssekretariatet kr. 215.000,-
  - d) Buskerudregionens Incestsenter kr. 57.000,-
  - e) Osloregionen kr. 82.000,-
  - f) BTV Innkjøp kr. 103.000,-
  - g) Næringsforeningen Drammensregionen kr. 249.000,-
  - h) Vestregionen kr. 253.000,-
  - i) Buskerudbyen kr. 257.000,-
  - j) Eiker Arkiv kr. 276.000,-
  - k) Vestviken 110 kr. 535.000,-
  - l) Drammensregionens Interkommunale Incestsenter kr. 1.095.000,-
  - m) Eiker Vekst kr. 2.096.000,-
  - n) Drammensregionens Interkommunale Brannvesen kr. 13.668.000,-¹
10. Årlig bidrag fra Øvre Eiker kommune til TV-aksjonen settes til kr. 2,50 pr. innbygger. Innbyggertall pr. 1. januar.

Begrunnelse

Budsjett 2019 med økonomiplan 2020-2022 har et svært stramt økonomisk opplegg, men er en offensiv og god plan for å opprettholde og videreutvikle et godt tjenestetilbud til innbyggerne i Øvre Eiker kommune.

Regjeringen har i sitt økonomiske opplegg for kommunesektoren lagt til grunn en nullvekst i 2019 og rådmannens vurdering er at det også i årene fremover vil være svært begrenset vekst i de frie inntektene. Øvre Eiker kommune er avhengig av å få et økonomisk handlingsrom som gir grunnlag for egenfinansiering av investeringer og dette handlingsrommet må jobbes frem i seksjonene. Kostnadsveksten i økonomiplanperioden må være lavere enn inntektsveksten som følge av befolkningsveksten.

---

¹ Inkludert husleie for brannstasjoner. Andel av NEK sin betaling for brannstasjon i Mjøndalen refunderes.